

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrație tipografie archiepiscopală Sibiu, strada Măcelarilor 47,

Corespondențe sunt a se adresa la:

Redacție "Telegraful Român", strada Măcelarilor Nr. 37.

Epistole nefrancate se refuză. — Articoli nepubliași nu se impozăză.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rândul cu literă garmonă și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 30 Mai.

Dieta Ungariei respective casa deputaților se ocupă acum așa dicind cu curenții despre juncțiuni de drumuri de fer și nici nu credem, că se va mai ocupa cu vre un proiect de importanță mai mare înainte de închiderea sesiuniei prezente.

Maj. Sa imperatul se afilă încă în călătorie din Boemia-Moravia. În toate părțile a fost și este întărită cu entuziasmul de poporațiunea de ambele naționalități din țările respective.

Pe orizontul politicii externe se arată umbrele unui resboiu între Grecia și Turcia. Guvernul grec din Atena este avisat de puterile mari a fi pregătit de a ocupa militarescă, la ori ce evenualeitate, districtele învecinate din Turcia, care conform tratatului dela Berlin se vin Greciei. Spre sfîrșitul acesta ministerul grec a și luat măsuri ca armata de 12,000 să se mobilișeze în douăzeci de zile și să se sporească la 35,000. Întemplânduse ca în Constantinopol se viață partida bătrânilor la putere, prea lesne se poate, că Turci să resiste cu putere armată ocupării grecesci.

Neclară, și de aceea suspectă este o altă scire dela Avlonia din Albania. Se telegraftă adeca de acolo la Triest, că s'a incercat a spulbera în aer Agentura Lloydului austro-unguresc. Nu se scie cine s'a incercat și dacă incercarea are caracter politic, sau dacă nu este un simptom anti-austriac din partea Albanezilor la inspirația unei vre-uneia dintre puterile mari învecinate.

Dela București aduc mai multe diare telegramme despre o concentrație de trupe de 20,000 oameni în Dobrogea. „Timpul“ de Marți spunea, că la Calafat sau la Ploiești. În numărul de Mercuri ceteam asupra

acestui obiect tot în „Timpul“ următoarele:

Scirea dată de noi în numărul de ieri asupra unei concentrări militare, ce s'ar fi hotărât și se face în vederea ocupării granicii dobrogene ficsată de comisia europeană de delimitație, pare a se confirma. În privința veleităților ultra-naționaliștilor bulgari, ni se spune lucruri puțin serioase, așa că nu mai în chip de cronică zilnică le comunicăm ceterilor. Elementul radical național din nou principiul vecin se dice, că ar considera cu tot dinadinseni Dobrogea întregă ca o parte de teritoriu bulgar, care trebuie mai curând său mai târziu cucerită de la Români. Vecinii noștri, de sigur, nu sunt prea nici în etnografie, nici în istorie. Aceasta însă nu face nimic; ei agitează mereu pentru revendicare provinției închipuite bulgare. Comisia europeană s'a pronunțat, precum se spune, în contra dorinței ultrabulgărilor și nea acordat nouă Arab-Tabia; deci escătarea vecinilor noștri, care un an după emancipația lor, uită chiar istoria acestei emancipații. Măsura concentrării noastre militare de sigur este menita să le aducă aminte acea istorie, dacă, din întărire, totă agitația ultra-bulgărilor nu va fi, aceea ce credem, o vijelie într-un păhar de apă.

Concentrarea, astăzi, „Îndepărdate Roumaină“, se va face la Tighina, între Ploiești și București. Ostirea și conceptră deocamdată pentru manevre. În același timp se va întări cordonul de graniță al Dobrogei.

Deschiderea dietei din Bucovina.

Cernăuți, 8 Iunie n. Căpitanul țărei deschide Dieta cu o cuvântare în limba română. El salută pe deputați și accentuează înțeleptul îmbucurătoare în casa imperială, cununia de argint a Magiașilor Lor, logodirea Alteței Sale Imper. și reg. a principelui de coroană, participarea poporației țărei între felicitări și binecuvântări pentru prea înaltă casă imperială și pentru prea înaltă miri.

marginea orașului Constanța de către compania drumului de fer Cernavoda-Constanța pentru afilarea de material de construcție.

Prin document atestând, că pe promontoriul ocupat astăzi de orașul Constanța a fost vechia Tomi, locul esilului lui Ovidiu, este acesta. Am numit această peatră actual de stare civilă al Constanței. Dacă n'ar fi fost de căt această singură probă, tot era suficientă pentru a fișa locul, unde se înalte Tomi acum 1900 de ani. Dar cercetările ulterioare au avut de rezultat o mulțime probele pănă la fece covîrșitoare. Când se vor face cunoșcuțe în destul celor ce s'au ocupat cu materia aceasta, nici o divergență de opinioiu nu ar mai avea rațiune de a exista. În timpul lui Ovidiu, aci se termina dominația și imperiul roman. Orașul era apărăt la nord prin ziduri și prin valuri de peatră și pămînt, cari plecând dela marginea orașului străbătea mijlocul Dobrogei pe lângă Megidie și se opriau la Dunăre lângă satul român de astăzi Cochirleni, la o depărtare de căi-va chilo-

metri de Cernavoda.

Pe terenul vieței constituționale căpitanul țărei atinge faptă imburătoare a realizării parlamentului plenar. Dacă nu s'au înținut încă toate așteptările, totuși este de a spera cu siguranță la transacția contrastelor naționale.

Căpitanul țărei desfășură apoi programă de lucrare și încheie cu întreaga „Să trăiască Majestatea Sa împăratul!“, la care Dieta respunde cu entuziasm.

Presidentul țărei salută Dieta în numele guvernului și asigură despre sprinținare și promovarea din partea sa a operei grele.

Locuitorii căpitanului țărei, asesorul consistorial Dr. Turcanovic salută Dieta în limba română; el admonează la o cooperare una-nimă și frătească a naționalităților spre binele țărei, și încheie cu „Să trăească împăratul, Austria, Bucovina și conștituția țărei!“

Căpitanul țărei dedică necrologe metropolitului răposat Blazievici și șefului de secție Ficker. Deputatul Răduțului, Mișcolți, anunță, că și depune mandatul.

După sârvărirea alegerilor și un lectiuni prime se închide ședința. Ședința proscrimă mâne.

O vizită la Kossuth.

„Egyetértés“ ne spune, că în diilele acesta Emil Abrányi a facut o vizită lui Kossuth în Baraccone, unde între acești doi a decurs cam următoarea conversație:

Emil Abrányi a remarcat lui Kossuth că tomul dintâi din scrisurile lui a facut sensație mare în Ungaria.

Kossuth m' a fiscat timp îndelungat și apoi a suris.

— In Ungaria mai poate face ceva sensație?

— Fără indoială, spiritul D-tale.

Fisiognomia lui tristă protestă.

Vorbind mai departe m'a surprins pe-

simismul, cu care judecă Kossuth raporturile ungurești. Cu cât apără eu mai cu tărie viitorul nostru, cu atât mai mult negu Kossuth. „Preă târziu“, „preă târziu“ era refrenul lui mai după fiecare prepoziție.

Cum? e doar preă târziu de a mai trăi noi ca națiune independentă în Europa? Dacă împreguriările ar face Ungaria independentă, nu va pute trăi și ea ca România, Serbia și Bulgaria?

— Poata să trăiască. De Deu. Națiunile trăiesc îndelung. Dar nu uita, că România este o țară unită. România nu este amenințată de o ruină internă, ca Ungaria. Ce ati facut Dvoastră pentru a să intăriți în Ungaria spiritul național?

Am indicat la exemplul capitalei. I-am spus, că în Budapesta maghiari să progreseze pe fie care că

— Dta susții că Budapest se maghiariează. Bine! acceptez această afirmație problematică. Problematice intrătă, întrucât informațiunile mele sunt cu totul altfel. Ei bine. Maghiariază Nemții. De Nemți nu m'am temut nici odată. Neamțul e consimpat. El se convoiae după cum demandă interesele. Dar e o ginte bravă. Stime foarte mult pe Nemți din Sepus. Însă spune'mi dă căi Sérbi, căi Români sună în stare a maghiariza? Ce însemnează aceasta față cu fapta, că în comitatul Hunedoarei s'au românizat 40,000 famili maghiare? Mai mult. În Câmpie erau 140 posessori Maghiari curați; astăzi mai sunt 40. Clujul trece de cetate maghiară, cu toate acestea acolo nu este nimenea, care să nu scie românesc. Dealmintea în Ungaria s'a neglesătă, incă am perdit ori ce speranță de regenerație. S'a negles confederarea dunăreană. Eu n'am înțeles când am ăs că confederație de căt o legătură esterioră a micilor staturi libere. Astăzi m' tem foarte tare, că confederația aceasta nu se poate realiza așa ușor. Bulgaria, Serbia, Muntenegru au să mulțumească

FOITA.

Museul prefecturei județului Constanța.

(Urmare).

Obiectele din grădina Conacului.

1. O bucătă mare de peatră, tăiată regulat, având lungime de un metru și 16 cent. lățime 0, 67. grosime 0, 58. Pe față principală poartă o inscripție în limba greacă antică începând:

ΑΓΛΩΗ - ΤΥΧΗ
H - BOYAH - KAI - O - ΔΗΜΟΣ
THEΣ - ΜΗΤΡΟΠΟΛΗΩΣ
ΤΟΜΕΩΣ - - - -

Inscripționarea este un decret al senatului și poporului municipiului Tomi dat pentru a se onora o femeie: Sosia Africana care, cu ocasiunea sacrificiilor publice facute mamei Deilor, s'a distins între toți prin darurile sale bogate. Această importantă piatră a găsită în săpăturile facute la

2. O bucată de marmură, de formă regulată, în lungime de 1 metru 95 cent., lățime 0, 25. Pe față principală, la capul de sus, este sculptat un bas-relief reprezentând, credem, un ospăt funebru. Patru persoane stau pe scaune dinaintea unei mese; un copil printre dñeșele se află în picioare. Sculptura este steară în parte prin opera tim-pului. Sub dênsa o lungă inscripție funebru în limba greacă vechiă, începând:

ΦΙΛΑΤΑΤΑ - ΤΕΚΝΑ

S'a găsit în port. A trebuit să fie scoasă din ruinele descoperite prin săpături.

3. Altă bucată mare, în piatră, găsită lângă valul numit al lui Traian, cu inscripționarea latină următoare:

CERDO. PRO. SE
ET. FILI. BV
SVIS. ARAM
POSITV. ET
VOTVM. SOLVIT
V. S. M.

Lungime 1 metru, 48 cent., lățime 0, 70 cent. grosime 0, 57.

4. O statuă de marmură, mai puțin decât natural, reprezentând o femeie culcată rezemată cu mâna stângă pe o urnă, piciorul drept stă preste cel stâng. Ambele picioare goale, prinse însă de sandale. Capul statuiei lipsesc, pară a fi fost retezat. A fost descoperită pe malul mării, în via d-lui Caridia, cu ocazia unei săpături. Lungimea de 1 metru, 90 cent.

5. Un fragment de piatră cu un incepăt de inscripție funebru, lung de 0,90, lat de 0,73. gros 0,29.

6. O bucată de piatră longă de 0,79, lată de 0,24, grosă de 0,8. Reprezentă un bust de femeie foarte gros sculptat.

7. Monument funebru în 6 laturi, de piatră, în lungime 1, 39, lățime 0, 30, grosime 0, 73 cu o inscripție incepând:

ΟΥΑΙΕΡΙΟΣ
ΑΡΧΕΛΑΟΥ
ΣΥΜΒΙΟΥ - ΙΑΙΑΣ

8. Un fragment de monument funebru lung 0, 66, lat 0, 85, gros 0, 27, de piatră. Partea superioară reprezentă jumătatea unui bust, dela gât

eliberarea lor Rusiei. Si chiar si cand puterea tarilor din Rusia s-ar sfarama Ungaria nu va castiga nimica, din contra situatiei ei se va mai detiniora. O Rusie liberala va aduce satelitilor celor mici slavici adeverata libertate.

Amintiu de Germania, ea de contrapondul curentului slavic. El a trecut in revista toate staturile Europei si a pus in perspectiva un resboiu mare european, carui va urma de sigur si caderea Austriei. Totodata insa Kosuth a amintit, ca Ungaria va ramanea isolata si mai departe. Despre Engleteră a spus: „N-am fost in stare nici odată sa capacitez pe bărbatii de stat ai Engleziei, ca n'au lipsa de Austria. Pentru deosebiti Austria este o idee ficsa incurabila.“

Revenind inca odată asupra cestuienei, că la casul unei acțiuni, oare ar mai putea desvolta poporul unguresc, si cu deosebire junimea, energia dela 1848? Kosuth a eliat din cap si a spus:

„Poate că ar scrie vre-o ceteve cantece entuziastice si oare-care număr de junii ar pune pepturile lor înaintea gloanelor. — Națiunea însă? Națiunea ar căuta cu nepăsare la perira ei proprie.“

Macedonia.

Asupra acestei provincii a imperiului turcesc găsim în diarul „des Débats“ următoarea interesantă corespondență cu data din 16 Maiu trimisă dela Salonice.

Ea incepe astfel:

Atențunea Europei este in acest moment intorsă către noi, căci Macedonia este chemată să joace un rol important intr'un timp mai mult sau mai puțin apropiat. Agitațunea domenescă intenșă sub mai multe forme și revindecările ce au tacut, pe căt timp Turcia a ținut asupra ițăna sa puternică și grea, ridică vocea acum când se scu susținute de simpatii ale căror base nu sunt poate toamai desinteresarea și iubirea de aproapelui. Numai, aceste revindicări vorbește toate limbile, Macedonia fiind imaginea mai mică a Turciei, a acestui turn al lui Babel contemporan.

După ce spune, că diferitele populații, care ridică vocea spre revindecări, sunt Turci, Grecii, Bulgarii, apoi mai adăugă următoarele:

O nouă cestuine s'a ridicat acum mai de curând: Cestuinea Cotovlahilor. „Sunt ai nostri, dic Români, și noi numerăm la meajădi de Dunăre 2 milioane dintre care 450,000 in Mace-

la pept, al unui legionar român. Inscriptiunea ce se cetește este următoarea:

D. M.

P. VALERIVS. PACA
TVS. MIL. IN. LEG. V. MAC
B. COS. DVPLICARIVS

9. Monument funebru, în piatră, lung 1, 45, lat 0, 42, gros 0, 41. Are două inscripții în limba latină și greacă, pe fețe opuse, una traducând exact pe ceeaaltă. Eata inscripțiea latină:

C. ANTONIVS
FRONTO - VET
LEG. XIII. GEM
EX. B. COS. LVC
ET. SEPVLCRVM
VIVS. SIBI ET. SVIS
EXORNAVIT
SALVE

10. O bucată de piatră în marmură, regulat tăiată, lungă 0, 63, lată 0, 27, grosă 0, 20. Are sculptată în bas relief o coroană ca de flori, căptăiale atenă și termină prin două inimile. Căteva litere grece inconjură coroana, dar nu s'au putut descifra de cără noi.

(Va urma).

dona numai. — „Ai nostri sună, reșund Grecii cu tărie. La obiceiurile ce le fac Români ei respond, că acești Cuțovlahi sunt Greci prin educație și prin inimă și citează numele baronului Sina, Boțari, Coletti, etc., care fiind Cuțovlahi au făcut mult pentru Grecia propriu disă.

Grecii insistă asupra faptului că, după deosebi, limbajul Cuțovlahilor este departe de a fi curat românesc, citează oare-care broșură asupra originelor românescă, publicată de un Macedo-român și scrisă în grecescă, pentru ca după cum dice autorul, „se fie înțeleasă de amândouă popoarele“; dar când se dice, că Cuțovlahii n'au scolile lor și scolile precum și la bisericile grecesci își trimite părinții copiii, Români răspund „că aceasta nu însemnează nimic“. Limba Cuțovlahilor este curat românească, alterată negresc prin contactul altor idiome, un fel de patois, dar limbă românească în adever. O demonstrează verbul, aceasta pătrât de incercare a limbisticiei: el are aceleși moduri, timpi, aceeași conjugare într-amendouă idiome. „Până aci, dic Români, n'am avut mijloace de acțiune, dar acum avem „Gazeta română a Balcanilor“ redactată jumătate în cuțovlahesc, românesc curat, și grecesc, la care se abonează cu zel Macedo-Români. Lăsați-ne să lucrăm; am votat la București 60,000 lei pentru propagarea***) (!) limbii românesc și veți vedea efectele obținute.“

In resumat România sprințindu-se pe autoritate, incontestabile trebuie să o mărturisim, așa ca Pouqueville, colonelul Leake, Thunmann, Bolintinean, Picot și alții, afirmă că în Macedonia, pentru a vorbi numai de această provincie, Cuțovlahii sau Tanțarii, sau Macedo-Români acoperă toată partea dela apus, separată printre diagonale ce să trage dela Chiupruli la Salonic, și posed Seres, un oraș mare, precum și satul dimprejurul lui. Nu consideră acest teritor după cum nici pe al celorlalte provincii pe unde se mai află România, ca pe un teritor românesc, căci și alte elemente: Greci, Bulgari, Albanezi mai locuiesc pe acolo; dar vor să constate că Români sunt în mare majoritate.

Scind să resistă imperiului bisantin și mai târziu Turcilor, după ce au constituit împăratul Romano-Bulgăra, își păstră sub Turci administrația naturală legile, obiceiurile pe baza unor capitulări. Se puseră sub protecțunea sultanelor Valide prin mijlocirea unui mic tribut, omagiu de valoitate mai mult decât obligația de servitute; și cu modul acesta siguri își impărtășisit și fură guvernări în satele lor prin consiliile lor de bătrâni. Ali pașa Tebelen isbuti, puțin prin forță mai mult prin trădare, săi supue pe deplin. și încă și-au mai păstrat un caracter particular care îl distinge de celealte popoare în mijlocul căror trăiesc. Activi, laborioși, ducând la oboseli, agricultori și comercianți искушити, au în același timp și gusturi artistice pronunțate. Ei fac același lucru de bijuterii, de arme produse la tinuturilor noastre, și după colonelul Leake ei sunt unicii arhitecti ai Turciei și ai Greciei.

Mai ramâne cestuinea religioasă. „Vin la bisericile noastre dic Grecii, ascultă oficiul divin și fac practicile lor religioase în grecescă“. E din nevoie adevărat, răspund Macedo-Români, dar pentru ce? Pentru că intrigile Fanarului ne-au impus clerul grec și că acesta dând foc tuturor cărților ecclastică tipărite în românesc ne-au impus la rândul limba

grecească și s'a facut instrumentul actual al desnaționalizării, mai cu seamă în epoca lui Ali-pașa.

Vedeți cum diferă apreciațiunile după originea de unde vin, și aceasta e destul pentru a demonstra, că această bucată din catena cestuienei Orientului e destul de incurcată ca și restul și că dacă s'ar regăsi în vre-o săpătură archeologică faimoasa sabie care a tăiat odinioara nodul gordian, acum ar fi foarte trebucinoasă.

De aci înainte corespondentul diarului „des Débats“ trece a vorbi despre Albanezi.

Când vedem o asemenea corespondență într-un diar de importanță aceluiu cel numirăm, nu ne putem opri de a exprima o naștere păreare de bine, că cestuinea macedo-română, până acum cunoscută numai de cei din deșertul Orient, pătrunde și în lumea cea mare. Ea începe dar a fi cunoscută de Europa apuseană, de Europa civilizată și astfel de sperat că, în acest secol de libertate și naționalitate, prețiosul element latin al Macedo-Românilor va fi scăpat de falsificarea și absorberea cu care îl amenință nesecu buni brațe ce au poftă și veleități căpcăunesci.

„B. P.“

La „Activitatea asociației transilvane pe terenul practic“.

Brașov în Maiu 1880.

În adunarea generală a asociației transilvane pentru literatură română și cultura poporului română ținută în anul trecut la Sighișoara a făcut dl A. Trombița și propunerea: ca onorabilii domini, în mâna căror e data conducere acestui institut de însemnatate și chiemare așa de înaltă, să tindă să se apropie mai mult ca până acum de scopul propriu al asociației noastre prin acacea, ca o parte din venitul asociației să se întrebuințeze imediat și spre promovarea culturii poporului nostru.

Resistența ce a întîmpinat propunerea aceasta la funcționarii asociației noastre, și așa de naturală, încât m'a făcut să mir, dacă ar fi fost altcum. Ca fi ai timpului absolutistic-bachian, ca elevi ai scolelor birocratice, ei nu vor putea rumpa ușor cu principiile, ce li s'au prefăcut în a dona natură. E lucru cunoscut adeacă, cum că la birocrati lumii începe de la un capet al mesei lunii și se gață la celalalt capet al aceleia; și e cunoscut, că pentru deosebi ce nu se afă pe masa verde — nu există în lume, „non est in actis, non est in mundo“! De aici vine credința lor, că s'a făcut destul pentru literatură și cultura poporului dacă și s'au spus în mod sălonistic cele 50-60 de esibile intrate în decursul anului; că va deveni destul de cult și literat poporul român dacă se vor crește pe tot anul 2-3 tehnici, cari după absolvarea studiilor sau să le pună de cunoscere și să se aplice la orice altă profesie, sau dacă togmai vreau să le vadoreze să nu crute osteneala pană la Bosnie-Erțegovina, 2-3 medici cari pot alege după placul lor ori serviciu în armată, ori — Dobrogea, — 3-4 juriști, cari măne poimâne vor sporii numărul „apărătorilor în fracă și poros“), adevărată cinstita castă a advoacăilor.

Astfel vine de i s'a respuns în sedință publică numitului propunator: „Da și sunt bune și frumoase cele ce se propun! numai că e manca propunerea d-lui A. T., pentru că a uitat ce a pune și 4-5 milioane de fl. pe masă. Când o va face aceasta dl. A. T., atunci și noi vom face toate, căte propune d-lui, dar încă mai multe.“ Firescu că d. A. T. n'a avut togmai la moment, la disposițione cele 4-5 milioane ca să le pună pe masă, și poate pentru acesta i s'a dit tot în sedință publică și tot dela masa verde:

„Dacă d. T. n'are bani, nici n'are la ce mai venă la adunarea noastră generală.“

De carece însă eu țin, că pe de o parte dl. A. T. n'a vorbit togmai absurdități, pe de altă parte însă văd din un al doilea punctual, ce fi aplică densusului și altor „oameni“ articolul de fond a fasciculului I al „Annalilor“ pag. 6-16, tot așa dogmă: că fără de suma de 250 mii fl. venit anual nu se pot realiza „cesaratele“ pretensiuni ale unor „oameni“: e de prevăzut, că acești „oameni“ vis-avis de acel domn își vor susține de nou părările sale la proasimă adunare generală. Cred dară, că pentruca „oameni“ se nu întimpine acolo insulte din partea domnilor, s'au doar chiar perdește și ei ecuilibrul (social) să respundă după aceeași gramatică, din punct de vedere a crutării timpului nu va fi reu a discuta în mod prealabil cestuinea cuprinsă în propunere „omului“ A. T.

Adunarea generală dela Sighișoara nu a fost togmai de părere domnilor dela masa verde în privința aceliei propuneri, ci a însărcinat pe comitet ca la proasimă adunare generală să vină cu propuneri detaliate, studiate și categorice în direcția indigită prin propunere. Nu sciu dacă onorabilii domni funcționari ai asociației vor fi avut până acum timp de a se ocupa și de treaba aceasta. Sciu însă atâtă, că „biroul“ pune tot, ce se poate în cără comitetului, acesta apărându-se, poate să scape căte odată și face vice-versă, și astfel și atari afaceri umblă ca uenicii dela meseri, sprinținiti de „Transilvania“, după bani — dela Pontiu la Pilat, până ce arde mucul la degat, apoi — more jam diu consuelo Cibiniensis — se macină toate în oara a 12 de așa, precum dă norocul.

Dar mai concurge aici și altă beleă. Se dice adeacă, că voind a cura pe bolnavul mai întâi trebuie să scim unde-l doare? Nam simt până acum că onorabilii domni funcționari ai asociației să fi studiat în sinul poporului, durerile aceluiu ca să scie în ce sens are lipsă de cultură acest popor. Ei le îsprăvesc toate din „centru“; din centrul miliese pe cei nefericiti, din centrul constatăză meritul cuturbei docent, din — sau mai bine în centrul vizitează scolele s. a. s. a. Față cu aceste trebuie să susținem, că de a întemie și a promova cultura unui popor și lucru de a doua și treia mână.

Cine vrea să se adopere de a ceară, acela trebuie să aibă cunoștințe foarte esacte și speciale despre caracterul, talentul, virtutea și scăderile lui; apoi despre starea și gradul la care a ajuns acel popor în toți ramii de cultură, în cultura scientifică, economică, comercială, industrială, socială și morală. Trebuie să cunoască cu acuratețe atomistică și anume: după diferențele teritorii, relațiile topografice, climatice și a se analizeze până la rădăcinile reale și neajunsurile, să caute și să afle cauzele, să studieze remedii pentru cureaua și delăsturarea aceluiu și combinând remedii cu puterile cei stau la dispozițione, să recomande și aplică în proporție cu aceste puteri, cel mai apt și eficace remediu de sanare. Lucru ar fi dară destul, pentru că a vorba se ridică un popor „remas în cultură de seculi“, atunci problema nu poate fi alta, decât aceea ca generația prezentă și mult cea venitoare dacă vrea să existe adunarea cu celealte popoare, să le aibă îngeanjă pe aceste în cultură, va să dică trebue să suplină aceea ce nu s'a facut în decurs de mai mulți seculi trecuți. Toate aceste științe și cunoștințe, nu se pot acuza la masa cea lungă din biroul asociației fie ea căt de incarcată de achiziție. Reră studiu profund aceste lucruri, cap treză și mai năîntă de toate o înțimă curată.

Firesc că dnii obosiți parte de sarcina etății, parte de alte fatale lucruri omenești ori și că ar fi de mare în idee, neobosită lor — să mișcă cam greoi, cam deaplumbul în studii așa de fatigătoare. Ei au dat de mult chesariului, ce e și a chesariului și ce au avut, rezervând în inimile lor iubire ferbinte și eficace numai — pentru „nație“. Poporul român („proprietate“) se poate iubi sub Bach numai în mod platonic, car ce a intrat odată în sânge — *nec forca expellit**.

Ușor se poate dără întempsa, ca cele ce ni se vor aduce și de astădată dela Sibiu = „centrul“, să culmineze în — raport și budget, și poate de garnitură vre-o desertațiune platonică în stil înalt. Să le venim dără întrui ajutorul să vedem noi de necasurile noastre cu atât mai vertești pentru că mult mă tem, că „omul“ A. T. nico în acest an nu va pune pe masă și la dispoziționea domnilor nostri cele 4—5 milioane, în lipsa cărora sau a unui venit anualial de cel puțin 150,000 fl. respusul nă să repetă că și „**Non possumus!**“.

Activitatea asociațiunii transilvane pe terenul practic*: așa se circumscrise — *prudenter et circumspecter* — aceea ce numește statutul: cultura poporului român. Nu mă voi demite la definiționi, cu toate că dacă „mi-aș reculege puterile poaste că aș pute scrie și eu o „desertațiune“ platonică în stil înalt asupra tesei: Preicum inertia nasce serăcie, serăcie corupție, corupție boală și moarte: așa dă cultura avere, avere putere, puterea viață. Aș pute trece apoi la tesa: Este pentru popoare o moarte amară și mai rușinoasă decât fețul și focul, acesta e otrava serăciei. Sciu cumă, când eram prin gimnasiu nimicram atari tentamine. Esplicându-se însă aceste tese de sine, ar fi pagubă de negreala ce s'ar intrebuniță pentru partea teoretică și platonică a celor, de aceea voi păși și eu numai decât „pe terenul practic“.

E vorba despre aceea, că prin cultură să dăm poporului un mijloc prin care să se salveze de sclavagul serăciei materiale, de aceea perirea sigură, ce se planează sistematic poporului nostru. Togmai acum când se face studiu formal dintr'acea: cum să se seco poporului nostru toate isvorările de venit, trebuie să ne încordăm toate puterile ca să căutăm și se afiam altele în locul celor răpite, și să învețăm poporul de a se folosi de ele.

Conced că problema aceasta nu se poate rezolvi fără de mijloace bănesci; sciu și aceea, că cele 4—5 milioane nu le avem; dar susțin, că la cele 3 milioane Români din patria noastră avem 4—5 milioane de mâni cărora dândulice lucruri și căstig în cele 4—5 luni de earnă, când stau inerte în sin, de sigur vom căști, vom procrea într'un singur an mai mult de 4—5 milioane fl. v. a. (Mai incet „omule!“! Red.)

Nu va nega nimeni durerosul adevăr, că poporul nostru ca popor agricol lucră și căstigă numai în cele 8 luni de vară, iar în cele 4 de earnă consumă numai căstigul seu din vara trecută și adeseori vine înainte și căstigul, adecu puterea sa de lucru, brațele sale și pe vară viitoare. Ca să putem apreții pe deplin pericolul ce zace într'acea pentru poporul nostru, trebuie să cunoascem barburul și cruntul usurismur, ce se comite earnă cu bietul tăran român. Când vine earnă executorul de dare i și ia vacuța cu lapte ori ultima ferfelă cu curcurut, bietul tăran aleargă la posesorul ori arăndălu din comună, care fi dă 2—3 fl. imprumut cu aceea ca „în cap de camătă să facă la vară viitoare căte 4—5 dile de lucru după tot florenul. Moare un membru

al familiei tăranului și trebuie îngropat, are lipsă de 5 scanduri și le capătă dela Jidau din comună sub condiționarea ca la vara viitoare să le plătescă cu căte 1 fl. și „în cap de camătă să facă căte 4—5 dile de lucru după tot florenul. Merge la parochial și spune năcasul în care se află, și l-roagă săl' astepțe de banii prohodului“; aud că se află și preoți creștini, cari pentru astepțare își condiționează că 2—3 dile de lucru. Așa merge mai departe până când devine slav formal pentru toată vara venitoare. Aceasta e cauza principală a ruinei poporului nostru, aceasta îl-a adus deja în multe ținuturi la acea stare, incăt e mai rău de děnsul cu pe timpul iobăgiei, pentru că acum „nec mercedem laboris sui habet.“

Cauza acestui rău e după. Odată e că tăranul nostru nu scie încă apreția valoarea lucrului seu, apoi că nu scie cum, nu cunoasce calea, pe care să poată valoara puterea sa fizică în timp de earnă, când e eschis dela lucrurile cămpului. Pentru aceasta dispune cu minte ușoară earnă despre dilele de lucru din vară și consumul cel mai sigur căstig al seu cu luni mai nainte. Posibilitatea de a delătură răul acesta fără de margini și de a-l aduce pe tăran la convingerea, că și în timp de earnă poate lucra și căstiga. Aceasta în mod teoretic nu o vom ajunge nici odată, nici cu tractate, nici cu perorații mai minunate decât ale lui Cicero și Demostene. Unicul remediu e aici: de a afla lucrării amăsurești intelectualității și giurăstărilor sale, ale propaga a acestei și al induce pe tăran în mod intuitiv într'ensele.

Statorită aceasta de programă generală, realizarea ei în special, după ținuturi și natura acestora ar fi problema ce are de a rezoli o asociere, ce poartă titlul „pentru cultura poporului.“ Studii în direcționea aceasta, asupra productelor naturale, a materialului brut după ținuturi, asupra modului cum s'ar pute prelucra aceste produse naturale în timp de earnă și valoarea astfelui pe deoparte ele însăși pe de altă, immensul capital ce zace mort și se perde prin nelucrarea tăranului nostru în timp de earnă — aceste le acceptăm și pretendem dela asociațiunea pentru cultura poporului.

„Așa-e“ vor dice oamenii de plumb, dară omule pricpe, că spre efectuarea capriciilor tale trebuesc 4—5 milioane fl.

En se vedem!

Între obiectele de industrie de casă din Transilvania prezintate lumii la expoziționea universală din Viena la 1873 a trasă asupra sa atenționarea lumii comerciale coră de papură (tăiera) ce se gătesc în calitate mare în comunele Săbrăd, Căoșa și Felea din comitatul Murș-Turda. Înăcă în anul acela a exportat un comerciant din Praga o calitate însemnată din acele corse și dea în 1874 nu vedea pre la scaldele boeme (mai ales Carlsbad) damă fără corăță de papură din Transilvania, ce o plătește bucuros cu căte 80—100 cruceri.

Dela anul 1875 încoace vedem acele corse prin Viena, Lipsca, Berlin; dela 1876 prin orașele Franciei și Angliei, unde se văd cu prețmare sub nume de produse „japaneze“ și „chineze“.

Corfele aceste se gătesc din papură în lacurile și văile din câmpia transilvană, crescă într'o abundanță așa de mare, incăt proprietarii acelor locuri se văd necesitați a o aprinde earnă ca să scape de ea. Valoarea și respective prețul materialului recerut pentru o coră de mărime mijlocie e $\frac{1}{2}$ de cruceru eară un individ (barbat ori femeie) în etate dela 15—60 de ani poate găti pe ușor într'o di earnă 4 dărate și le poate vinde nu-

mai decât în locul, unde le produce, cu căte 10 cruceri. Eată dără posibilitatea, cădă modul cum o familie de 3 membri din campania transilvană să și căstige în timp de earnă cu un capital de manipulațione de 4—5 cruceri căte 1 fl. pe di. Tot din acest material se fabrică rogoziniile, ce joacă un rol așa mare în comerțul lumei întregi. Aici în Brașov se plătesc dărabul pără la 1 fl. și mai bine, și Brașovul singur întrebuintează la 10,000 de dărabe pe an. Materialul pentru un dărab poate costa 4—5 cruceri, ear' un lucrători harnic ţese că 2—3 intr'o di de earnă.

(Va urma).

Corespondențe particulare

ale „Telgrafului Român.“

Satu-mare, 24 Maiu 1880. (Conferență literară). Cu două dile mai înainte adepătă în 22 Maiu st. v. se ţinu în așa batjocorita „școală românească“ din Satu-mare și o conferență literară conchimătă de parochul român și de profesorul de limba română dela gimnasiu din stat în loc.

La aceea conferență participă afară de majoritatea inteligenței române din Satu-mare și un număr oare care de inteligență esternă, cei mai mulți aparținători clasei eclesiastice, se înțelegă unite, căci numai aceasta e cunoscută pe aici.

Conchimătării spuneau, că convenind ei înainte cu o lună cu altii doi trei cărturari din comitat într'o comună învecinată său constituie în conferență ad hoc a inteligenței comitatului și au spesdat cu două dile mai târziu cătră președintele academiei române o telegramă în numele Satu-mărenilor de cuprins, ca să se impede primirea proiectului de ortografie, elaborat și subșternut de comisiunea academiei române, și că tot atunci deci se să concheme aici și cealătă parte a inteligenției la o conferență, ceea ce děnsii au și făcut; nu spuneau însă că cel dintâiul dintre ei, în marele seu fel național a elaborat încă de mult un proiect de mod de scriere română, unic în felul său și basat pe accentuarea grecească cu care cercându-și dejanoroculă academie, au făcut fiasco, sau precum dic căci de dincolo, fu dat afară, și că děnsul voiesc să arete academie, că mai sunt și alții, care ară că acel monstru, vream să dic proiect, este bun.

Acest proiect s'au primit sub titlu de observare la proiectul comisiunii academiei, cu o mică majoritate prelungătoare că li s'a obiectat din altă parte:

1. Că cei cari au convenit înainte cu o lună n'au fost îndreptățiti să adrezeze telegrama pomenită președintului academiei, în numele Satu-mărenilor.

2. Că cei prezenti încă nu au drept să se declare în numele întregiei inteligențe a comitatului, deoarece invitate legală nu s'a făcut;

3. Că deliberând deja academia în cauza ortografiei și așa ne mai putând fi vorbă de proiect, combatea lui nu mai poate avea loc, deoarece academia de sigur nu și va revoca conclusul de dragul Satu-mărenilor;

4. Că primirea, prezentarea și publicarea lucrării intentionale din partea Satu-mărenilor chiar ar compromite numai academie;

5. Că necunoscidu-se încă modul de scriere statutor al academiei, nu se pot face observări asupra lui;

6. Că ori ce mod de scriere să fie adoptată academia, acela numai prin aplicare indelungată sărăpută;

7. Că în loc de a ataca lucrările academice, și a se pune deasupra ei,

ar fi mai consult a saluta cu bucurie și recunoșință, fructele ostenelelor ei, lăsând timpulă indreptarea celor ce sănă pără la moment necorespunzătoare, și

8. Că aceia cari vor primi omenită observare să o prezenteze academiei numai în numele lor, căruia și în acel acelor de părere contrară.

Deci dără presupunând, că respectivii și vor publica fătu și prin jurnale am creut de necesar a informa publicul a priori, despre aceea, ce va avea să cetească, și a'i da o mică descriere despre impregurările, sub carei s'au facut, ca nu cum-vă să creașă cine-va că pre aici nu s'au ivit și alte păreri.

Nu pot în fine să nu amintesc, că după cum spunea unul din cei prezenti conchimătării au numit proiectul cunoscut în convocatoarele adresate cătră cei esterni, de atentat în contra limbii și literaturii și că înaintea inteligenței din loc n'au pomenit până în 21 Maiu nimica despre planul lor.

A.....u.

Varietăți.

* (Comitatul Sibiin). Adunarea generală din 7 Iunie a desbătut în 3 dile toate obiectele, cari după cum anunțam deje, fură 136 la număr, și la sfîrșitul desbaterei a primit unanim o adresă de felicitare cătră cironomul tronului imperial Rudolf.

* (O intortocare) comite „Hermannstäder Zeitung“, dacă dice în numărul de ieri, că teleograma noastră din Budapest, privitoare la desbatere Dietei asupra regulării proprietății din Transilvania, cuprinde și afirmaționea: „Proiectul nu se estinde asupra fostului fund regiu“. Telegrama noastră spune lămurit: „Proporționarea nu se estinde asupra fundului regiu“. Juristii dela „Hermannstäder Zeitung“, aşa sperăm, vor înțelege deosebirea.

* (Biletele de intrare) la concertul, care după cum am anunțat deje, se va da în grădina „Hermann“ în Sibiin, costă fie care 50 cr. și se capătă în Cafeneaua lui Albrecht și la dl Iosif Winkler de cumpărat.

* (Rector magnificus) la universitatea din Cluj s'a ales dl Dr. Carol Haller, profesor de dreptul civil.

* (A trăsnit) în 9 Iunie n. în căsarma de artillerie din Sibiin. În Sâmbăta trecută fură lovită de trăsnit în comună Nagy-Füged vre o 15 înă dintră cari debia 4—5 au scăpat cu viață.

* (Emigrări). După rapoartele din statele unite în acest an numărul emigranților se urează la 135,336 de suflate.

* (Tergul) din Brașov a fost foarte slab înțend debia o jumătate de di.

* (Omide) foarte multe se află în acest an în comuna Dămășeu, unde până acum — după cum dic „Hunyad“ — nu s'a vădit nici una de cănd există comuna (?

* (Omul-Broască). Vă sosi în curând la Paris un fenomen curios al naturii umane, un om-broască.

Nici nu s'a vădit ceva mai extraordinar printre disforțările umane.

Acest fenomen e dintr'o casă de oameni seraci din orașul Michigan (Statele-Unite). Are 32 ani. Este un fel de fiu săcură curioasă, scură de statură. Când îi vorbesc cineva, pare că înțelege ce i se dice; nu responde însă decât numai prin smir.

Brațele și picioarele i sunt foarte scurte; mâinile au innotătoare în loc de degete. Pelea de pe corp galburi și sărcită ca aceea a broascelor.

Capul care se pare a fi o continuăriune a gâtului, este ascuțit ca el.

Serpilor și figura este foarte lată: ochii sunt neconținut în mișcare.

Pe obraz n'are păr. Nasul este lățăret, gura de tot largă; limba i este neîncetă scosă afară.

Acest om-broască se numește Samuel Keene. Are frați și surori cu o poziție bună, însă l-au abandonat din cauza deformității lui, la cărătatea publică...

Această oribilă deformitate să dică că a provenit din cauza, că mama sa înainte de naștere lui cu două luni a avut o spaimă mare; când se născu acest monstru costă viața mamei lui.

In timp de vară acestui om-broască i place să se scalde, și poate sta multă vreme sub apă.

(Biletele de liberă petrecere în România). Eata cele trei articole modificate din regulamentul biletelor de liberă petrecere în România:

Art. I. Ori ce străin călătoriu sau reședinte în România, este dator la luna unui bilet de liberă petrecere.

Biletele de liberă petrecere este liberat în virtutea unui pasport, sau pe baza unui extract matricular liberat de legația sau consulatul respectiv.

Acest extract va trebui să conțină numărul registrului în care se află înmatriculat străinul, la autoritatea sa naturală, (legație sau consulatul).

Autoritatea română va refuza biletul de liberă petrecere, pe baza extractului matricular, dacă are dovedi că posesorul unui asemenea act, ar fi fost supus român. În acest casăcescă dovedi se vor înainta ministerului de externe.

Art. II. Numai prefecturile de județe, ear în București și Iași, prefectii de poliție, au drept de a da bilete de liberă petrecere. Se face excepție la această regulă, pentru comunele litoralului Dunării și Mării Negre, unde nu se află reședință județului. În aceste comune biletele de liberă petrecere se pot libera de sub-prefecți sau administratori respective.

Art. III. Călătorul care vine în România, după ce va prezenta autoritatei sale naturale documentul seu de călătorie, va merge la prefectura județului celui mai apropiat, 24 ore după sosirea sa, spre a i se visa pasportul, și a lua un bilet de liberă petrecere, dela autoritatea română.

Sunt dispunări de această indatorire, călătorii a căror petrecere în țară ar fi mai scurta decât pe un termen de 30 de zile.

Această învoie de petrecere scurtă se va constata prin visa pusă pe pasport.

După indeplinirea acestor formării pasportul se va reține de prefectură.

Serviciul paspoartelor la toate autoritățile respective, va fi în permanență, în toate țările de lucru sau sărbători, până la 8 ore seara.

Terminalul biletului de petrecere, va concorda cu terminalul menționat în pasportul călătorului.

Autoritatea locală și rezervă dreptul de a revoca chiar înaintea expirării acestui termen, permisul de sădere, când străinul ar fi vătămător societăței, ar turbura ordinea publică, sau s-ar găsi în stare de vagabondaj, raportând ministerului.

Sunt asemenea dispunări, străinii proprietari de imobile rurale sau urbane, precum și aci cari au stabilimente de industrie și de comerț, de o importanță reală, sau aci cari exercită o profesie cel puțin de 5 ani înaintea promulgării acestui regulament.

Biletele de liberă petrecere se eliberează fără nici o taxă și fără cerere inscrisă.

Posta Redactiuncă.

Mai multor preoți în Bihor. După cum am învățat în veche cronică a d-lui Mangra, De altă parte, fiind că nici nu s'a mai anunțat de către o sumă persoană un articol în aceeași direcție ca a DVONstre, simțem de păcate să le combinăm, că și nău înțelegem publicul prea îndelung cu costumele căsătoriei a două a preoților, asupra cărei îngrij desbatere s'a ivit de la plingeri. Ne rugăm sădăcă de puțin pacientie.

Mai multor dă, în Lipova. Însinuarea se face la trafica ea mare, sau la cafeneaua Albrecht aici în Sibiu. Este de ajuns un certificat de căsuță sau dela oficiul comitatens.

Economic.

Sibiu 8 Iunie n. Pro horecitorii: Grău 8.20—9.20; grău secărit fl. 6.70—7.70; secărit fl. 5.10—5.50; Oră fl. 4.60—5.50; Ovă fl. 3.80—4.20; Cucuruz fl. 4.60—5.50; Măslini fl. 6.—7; Cartofii fl. 2.40—2.60; Semințe de cǎneapă fl. 8.—9; Mazare fl. 7—8; Linte fl. 12—13; Fasole fl. 7—8 pro 50 chilo: Făină de pâine fl. 8.; Slăină fl. 37—40; Unsoare de porc fl. 35—40; Sără brut pro 50 chilo fl. 16—18; Sără de luminări fl. 24—25; Luminișuri desluș fl. 50 chilo fl. 28—29; Săpun fl. 20—21; Flan 50 chilo fl. 1.00—1.10; Căneapă pro 50 chilo fl. 16—18. Lemn de brad fl. 55—60; co pro chilo fl. 3.50 Spirit pro gradi 55—60; co pro chilo fl. 3.50 carne viată 44—46 gr.; Carnă de vișel 45—50 gr. carne de porc 50—54 gr.; carne de berbecă ——; carne; ouă 10 de 20 gr.

Arad, 8 Iunie. Pro horecitorii: grău fl. 11.25—11.75; secărit fl. 9.10; oră fl. 6.10; ovă fl. 7.40—7.50; cucuruz fl. 7—7.10; grău a fost puțin în tără, mai puțin însă a fost cucuruz și ovă; orzul nu s'a căutat de loc.

Sibiu 30 Maiu. Primim dela o persoană stimabilă următorul comunicat:

Permitindu-mă în fața apropiatei perioade a imblănitului a străge atenția asupra deosebită excelențelor mașini de treceră erod că o plăcare onorabilor soții de ocupări. Aceste sunt mașinile de treceră cu braț și vîrtej din fabrica de mașini agricole a firmei **Umrath et comp.** din Praga. Aceste printr-desfăcere cea mare a fabricii solide sunt deja în multe părți cunoscute. Cu toate aceste se poate să se mai aducă încă un eșalon, care prin amintirea aceasta atrăgăndu-se atenția asupra mașinilor de treceră delor Umrath, după ce și vi se va procură una, ne va fi recunoscător. Cu ocazia expozitionei celei din urmă din Praga, la care se trimesc vre-o căteva sute de mașini de treceră delor Umrath, fură de nou premiată în premiale cele mai înalte, cu diploma de recunoștință și cu medalia cea mare de aur. Fiind că se treceră cu toate mașinile umrathiane, avui ocazie să apreță și atât soții de mașina della firma Umrath, de cum sunt cele ce le posed și cum și nu mi se ascăză de a fi mereu atestat, că începând dela mașinile în braț până în 4 până în 6 cat, dimpreună cu toate aperiențele fără defecți, toate ofer eo are agricultura mai bun. Excedente de tot sună și mașinile stabile și mobile de treceră, cari an securitatea de păte și sită și sunt de o putere de 2 și 4 cat sau mai mult. De însemnat este impregnarea, că mașinile din fabrica lui Umrath sunt construite foarte solid și cu toate aceste foarte eficiente în ceea ce privește prețul. De asemenea trebuie să fie despre morile de ale și mașinile de tăiat nutreț, din fabrica lui Umrath.

(Comerțul exterior al României). Eată ce ne spune „Binele Public“ „Monitorul oficial“ mai deună-de-năi a facut cunoscut rezultatul comercialului exterior al României în cursul trecutului an 1879. Acest rezultat se traduce printre un export de lei 238.650.006,50 și un import de lei 254.482,629.95 Bilanțul comercial a anului expusat se închide deci pentru import printre u diferență în plus de 15.823.623,09 asupra esportului. Această diferență este în aparență neînsemnată, cănd are cineva în vedere faptul, că pe lângă noastră este lipsită de industria și că cea mai mare parte din obiectele trăbunicioase le importă din afara.

Articolul cel mai însemnat în esportul nostru este fără îndoială materialele finăsoare și derivatele lor; ele singure figurează la export cu cifra de 183.300.081 franci; legumele și alte produse escoțe din la esport cifra de lei 8.899.610. Pei brute pe care noi le trămitem în străinătate spre a le plăti apoi importate cu prețuri indecite au fost în anul trecut pentru suma de lei 5.307.187. Aceste sunt articolele noastre principale de export. În ceea ce privește materialele industriale, nici este vorba. Total nu se aduce din străinătate. Tesuturile formează cea mai principală ramură a importului. În a. trecut, valoarea acestor mărfuri importate a fost de 87.279.547. În al doilea rând vin la import metalurile și fabricările metalice cu lei 40.756.618. Aceste articole, puțin fătu în esport, nu sunt în evidență căt de inapoi suntem noi pe terenul chiar al industriei celor mai necesare, și pe care le putem numi de prima necesitate.

În a treia linie figurează la import piele și blâneră cu 32.800.271 lei; diferența între import și esport asupra acestui articol este enormă, cu toate că și la noi se poate înființa fabrică care să dea o mai mare valoare pieilor lucrându-le spre a nu le mai introduce de afară.

Relațiunile noastre comerciale cu străinătatea cele mai dezvoltate sunt acele cu Austria, atât la import că și la export.

Importul producătorilor de proveniență austro-ungare s'a urcat în 1879 la 124.753 860, 35 și esportul la 68.856.820,41. Terile față cu care esportul nostru este superior importului materierilor de proveniență lor sunt Franța, Turcia, Bulgaria și Italia.

Asfel au esportat pentru Franța mărfuri de lei 17.775.037 și an importat de aici 15.450.919; pentru Turcia și Bulgaria am esportat de lei 49.002.349 și am importat 20.906.271, etc.

(Ploaie abundanta). Cetim în „Steaua Dobrogei“: Sunt deosebite de când ploaia cu abundanță în foarte dese perioade nu numai dină dar și noaptea, astăzi că pămentul este îmbăbat de apă, erau noii nu putem să ne despărțim de hainele de căsnă din cauza umedăcișii sau răcelei, nepotrivită cu 10 Maiu.

Atât pravoslavnicii creștini că și celelaicele, sădăcă să facă din nou rugăciuni pentru înțelegere momentană a ploilor.

Recolta însă s'a îndreptat foarte bine și este speranță că, dacă va fi ferită de alte accidente climatice, vom culege o rădăne neasteptată. Din nenorocire însă, arăturile nu sunt în intinderea celor ce erau anul trecut, din cauza uscăciuniei în care se afa pământul până la ploile despre care vorbim.

Estrasi din foaia oficială „Budapesti Kötöly.“

Licitățiumi; în 15 Iunie imob. lui Ioan Csányi în Abrud, (judec. cerc.) în 26 Iunie și 27 Iulie imob. lui George Bărdăș în Retisdorf; în 21 Iunie și 21 Iulie imob. Sarei Schuster în Beșa (judec. cerc. Sighișoara); în 7 Iulie și 25 August imob. lui Ioan Spirer în Varhegy; în 7 Iulie imob. lui Ioan Fekete în Coești (trib. M. Oșorhei); în 15 Iunie imob. lui Nicolae Gonțea în Brașov; în 21 Iunie imob. lui Ireni Cătană născută Maniu în Brașov (trib.); în 30 Iunie și 30 Iulie imob. lui Simon Simon în Alșo-Szolcsa; în 12 Iulie imob. lui Wolfgang Zudor, Ludovic Zudor, în Capus (trib. Turda); în 9 Iulie și 27 Aug. imob. Rosei Nagy în Island (trib. Oșorhei) în 24 Iunie imob. rămasului după Carol Schulzer în Cluj; în 10 Iulie și 10 August imob. soției lui Iosif Müller născută Adelfine Zánk în Cluj; în 9 Iulie imob. lui Iosif Bodajun, și soții în Cluj (trib.); în 19 Iulie imob. lui Ioan Petrus și soții în Milveni (judec. cerc. Huedin).

Bursa de Viena și Pesta

din 9 Iunie 1880

	Viena	Pesta
Rente de an	109.55	109.45
I emisiune de oblig., de stat dela drumul de fer oriental ung.	—	83.75
II emisiune de oblig., de stat dela drumul de fer oriental ung.	102.—	101.50
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	88.50	88.75
Imprumutul drumurilor de fer ung.	128.—	127.80
Obligaciuni ung. de rescompărarea pămentului	94.60	94.50
Obligaciuni ung. cu clausula de sorțire	—	93.75
Obligaciuni urbariale temesei	94.—	93.75
Obligaciuni urb. temes. cu clausula de sorțire	—	93.—
Obligaciuni urbariale transilvano.	93.75	93.50
Obligaciuni urbariale croato-slavonice	95.—	—
Obligaciuni urbariale de rescompărarea pămentelor de vin	93.—	93.—
Datorie de stat susținută în hârtie	73.90	73.90
Datorie de stat în argint	74.10	74.10
Rente de an austriacă	89.10	89.20
Sorți de stat dela 1860	131.25	131.—
Achiziții de banici austro-ung.	83.—	83.—
Achiziții de banchi de credit aust.	273.30	280.—
Achiziții de banchi de credit ung.	266.75	267.—
Sorți ungarești cu premii	—	113.50
Argint	—	—
Galină	5.54	5.54
Napoleon	9.35½	9.35
100 mărci nemțessei	57.80	57.75
London (pe poliță de trei luni)	117.70	117.65

Nr. 89.

CONCURS,

pentru stipendie din fundația lui Gojdu.

Prin aceasta se scrie concurs pentru un stipendiu din fundația lui Gojdu de 400 fl., la casă de grăduină un stipendiu de 300 fl. v. a. eventualmente de 200 fl. s'au o 100 fl. Concurenții au de ași adresa petitionile instruite cu testimonii scolare, cu carte de botez și cu atestat de pașaport, până la 25/13 August a. e. către Cancelaria fundației lui Gujdu Budapesta királyutze 13.

Tot odată sunt avisati și stipendiati fundației lui Gojdu de ași substerne până la 25/13 Ang. 1880, documentele despre rezultatul studiilor din anul scol. 1879 /80 la „Reprezentanța fundației lui Gojdu“ în Budapesta királyutze 13 pentru că din contră, se vor lipsi de stipendiu.

Budapesta 6 Iunie 1880.

Comitetul adm. al reprezentanței fundației lui Gojdu.

Nr. 78/1880.

3-3

EDICT.

Ioan Mailat din Előpatak, bărbatul legiuinăt al Elenei Jinga din Brașov, carele de septă ani trecuți a părasit cu necredință pe soția sa fără a se sei locul săfări sale; — prin aceasta se citează ca în termen de un an și o di să se prezente înaintea acestui for matrimonial, căci în casă contrar sentință de divorț se va enunța și în absentă.

Előpatak la 15 Aprilie 1880.

Scaunul protopop-bisericăi gr. or. al Heghigului, ca for matrimonial de I instanță:

Ioan Moga m. p., adm. prot.

Anunțiu

pentru neguțătoria subscrișului, care constă din mărfuri curente, mode și manfactură se caută ca

invățăcel

un tinér cu putere morală bună, absolut cel puțin de două clase reale sau gimnasiale.

Tinerii de stare materială mai misera vor fi provăduți pre lărgă viuție, și cu îmbrăcămintă.

Doritorii de a se aplica ca invățăceli au de a se adresa la subscrișul până în 20 Iulie st. n. 1880.

Abrud în 28 Maiu 1880.

Dionisius Balosu,

comerçant.

[29] 6—6

Un măiestru

învățat în fabricația de casă (brânzărie) se recomandă domnilor economi de oia spre a fi angajat să fabrică casul (sau brânză) cel mai fin și mai cu gust. — Adresa este de aflat în biroul administrației „Telegrafului Roman“ Nr. 47.

[41] 1—2

Prafurile musante lacsative din Előpatak

contin compozițiunile chimice solutive ale apelor minerale renomate din Előpatak.

Un efect eminent au aceste prafuri la catar de stomach, spasmuri de stomach, slabiciuni de mișcare, lipsa de apetit, arsură în gât, umflături de ficat și splină, ingrosare ferii, petri în față și gălbine la respirație grea și batere de inimă, gazuri în testine, boala apei, hemoroide, la afecțiuni catarale ale rerunchilor, a beșicei și canalului de urină, în contra formăre de nesip, la catare cronice și umflături ale matricei, curgere, dispoziție la vrsare de sânge, la amețeli, suirea săngelui către cap și către piept.

ACESTE prafuri intră în efect atât sarea scumpă de Karlsbad, că și

prafurile lui Seidlitz.

Prețul unei scătuice ce cuprinde 12 doze cu îndreptarul spre folosire cu tot 1 fl.

Depositor general: În Brașov la apotecarii Szava: în Sibiu la F. A. Reissenberger, comerçant.

[16] 11—12